

Ortaokul Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitaplarına İlişkin Bir Analiz

Geliş Tarihi: 30.11.2016

Kabul Ediliş Tarihi: 11.04.2017

Damla BULUT*

ÖZ

Araştırmada, ortaokul müzik dersi öğretmen kılavuz kitaplarının (ÖKK) kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisine yönelik bir analiz yapmak amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak 5, 6, 7 ve 8. sınıf müzik dersi ÖKK'nda yer alan kazanım ve etkinlikler ilişkisel olarak incelenmiş, yapılan tespitler ışığında öğrencilerin istenilen kazanımlara mevcut etkinlikler ile ulaşabilme düzeyleri belirlenmiştir. Araştırma betimsel nitelikte, nitel bir araştırmadır. İlgili veriler literatür taraması yapılarak ve doküman analizi tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmada; Ortaokul müzik dersi ÖKK'nın kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisinin çoğunlukla düşük düzeyde olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu nedenle ilgili ÖKK'nda yer alan etkinlikler ile öğrencilerin istenilen kazanımlara ulaşabilme düzeylerinin de düşük olacağı kanaatine varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Ortaokul, müzik eğitimi, kılavuz kitap, analiz.

Assessment of Secondary School Music Teacher's Guidebooks in the Sense of Their Topics

ABSTRACT

The aim of the research is to analyzing the relation between the acquisition and activity dimensions of the subject books by examining the secondary school music instructor guidebooks (IG). For this purpose, the gains and activities in the 5th, 6th, 7th and 8th class music lesson IG were investigated relationally and the levels of reaching the desired achievements with the existing activities were determined in the light of the determinations made. Research is descriptive, qualitative research. Relevant data were obtained by searching the literature and using the document analysis technique. In the research; The results of secondary school music lesson show that the relationship between the achievement and activity dimensions of the IG is mostly low. For this reason, it was concluded that the activities in IG and the students' attainment levels of the desired achievements will be low.

Keywords: Secondary school, music education, guidebook, analyzing.

GİRİŞ

Bireylerin davranış ve bilgileri üzerinde birebir etkili olan ve bunları istendik yönde oluşturmak, geliştirmek ve değiştirmek için gereken temel kavram öğrenmedir. Terry'e göre (2011:8-9) öğrenme, bilginin kazanılması demektir. Etkili bir öğrenme, bireyin olgunlaşma düzeyine göre, çevresiyle etkileşimi (yaşantı) sonucu oluşan kalıcı değişimlerdir ve davranış değişikliğinin kalıcı

* Doç. Dr., Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi GSEB, Müzik Eğitimi ABD, dbulut@ohu.edu.tr

olmasıyla mümkündür (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997:23-24). Öğrenmelerin kalıcılığında öğretme ve öğretim süreci oldukça önemlidir.

Öğretme, bireyin öğrenmesini sağlama, onun davranışında nispeten kalıcı bir değişme olması anlamına geldiğine göre, öğretme de bireyin davranışında böyle bir değişiklik meydana getirme işidir (Özçelik, 1998:1). Öğretim ise öğrenmenin düzenli, amaçlı, yöntemli biçimidir ve öğrenciyi öğrenme etkinliklerine yöneltme ile bu etkinliklerde ona rehberlik yapma bilgi ve sanattır (Binbaşıoğlu, 1991:7). Öğretim sürecinde öğretmenin, belirlediği öğrenme hedefleri doğrultusunda, öğrenci ve öğrenme süreci özelliklerine uygun olarak dışsal olayları seçme, düzenleme, uygulama gibi görevleri vardır (Güven, 2004). Öğretmenin bu görevlerinde en büyük yardımcıları ders öğretim programı ve bu program doğrultusunda hazırlanan ders kitabıdır.

Doll'a göre program, öğrencilerin değer ve tutumları ile tavırlarını değiştiren, becerilerini geliştiren, onlara bilgi ve anlayış kazandıran süreç, içerik ve tüm yaşantılarının düzenidir (Demirel, 2013:2). Ders kitapları ise, öğretim programının kazandırmayı amaçladığı bilgi, beceri ve yetkinlikleri içeren yazılı kaynaklardır (MEB, 2007a). Öğrencilerin öğretim sürecinde istenen kazanımlara ulaşmalarında, öğretim programı ile bu programa paralel olarak oluşturulan ders kitaplarının katkısı büyüktür.

Öğrencilerin eğitim aldıkları alanların tamamında mevcut bir öğretim programı ve ders kitabı bulunmaktadır. Bu alanlardan biri olan müzik eğitimi kapsamında da müzik dersi öğretim programı ile müzik ders kitabının öğrencilerin müziksel bilgi, beceri ve davranışlarının oluşumuna, gelişimine, değişimine ve dönüşümüne katkısı büyüktür. Çünkü müzik dersi öğretim programı müzik eğitiminin belirli bir ortamda, önceden belirlenmiş konular çerçevesinde, belirli bir düzen ve aşama gözetilerek, alanında uzman kişilerce verilmesini sağlayan temel çizelgelerdir. Müzik ders kitapları ise; Müzik eğitim-öğretiminin sistematik olarak adım adım ilerlemesi için gereken devamlılığı sağlayan, müziksel olarak öğrenilmesi gerekenleri içeren ve gösteren, öğrencilerin müzik dersi kapsamında öğrendikleri bilgileri gözden geçirip tekrar etmelerini sağlayan, müzik konularına ilişkin içerdiği alıştırmalar yoluyla öğrenilenlerin uygulanmasına olanak veren, müzik eğitim-öğretimini monotonluktan kurtaran ve eğlenceli hale getiren, öğrencileri müziksel öğrenme ve öğretime isteklendiren temel kaynaklardır.

2006 yılında yapılandırmacı öğrenme kuramı doğrultusunda hazırlanan ortaokul müzik dersi mevcut öğretim programı 2007-2008 eğitim-öğretim yılı itibariyle yürürlüğe girmiştir. Bu programın yürürlüğe girmesiyle ortaokul müzik derslerinde ders kitabı kullanımı kaldırılmış, müzik dersleri için rehber kaynak olarak Öğretmen Kılavuz Kitabı (ÖKK) ve Öğrenci Çalışma Kitabı (ÖÇK) ön görülmüştür. ÖKK'nda yer alan boyutlar içerisinde öne çıkan kazanım ve etkinlik boyutlarıdır. Çünkü kazanımlar, müzik öğretimiyle öğrencilere kazandırılmak ve onlarda geliştirilmek istenen davranışları, etkinlikler ise bu

davranışların kazandırılması için gereken öğrenme-öğretme süreçlerini kapsamaktadır. Bu boyutların niteliği ve birbiri ile ilişkisi öğrencilerin müziksel öğrenmelerinin kalıcılığını sağlayacak ve müzik öğretimi sürecinin niteliğini ile işlevselliğini arttıracaktır. Söz konusu boyutların ilişkisinin incelenmesi müzik öğretim sürecinin değerlendirilerek mevcut duruma ışık tutacaktır. Bu nedenler ile araştırmada ortaokul müzik dersi ÖKK'nın kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisine yönelik bir analiz yapmak amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma betimsel nitelikte, nitel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini ortaokul müzik dersi tüm rehber kaynakları, örneklemini ise bu kaynaklardan olan 5, 6, 7 ve 8. sınıf ÖKK oluşturmaktadır. Araştırmada veriler literatür taraması yapılarak ve doküman analizi tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Doküman analizi tekniği, tarihsel ve nitel araştırmalarda kullanılan bir tekniktir (Morgil ve Yılmaz, 1999:181).

Literatür taraması yapılarak konuya ilişkin kuramsal temeller oluşturulmuş, doküman analizi tekniği kullanılarak da örneklem grubundaki kitapların kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisi tespit edilmiş, ortaokul müzik dersi ÖKK'nda yer alan etkinlikler ile öğrencilerin istenilen kazanımlara ulaşabilme durumları değerlendirilmiştir. Araştırmanın problem cümlesi "Ortaokul Müzik Dersi ÖKK'nın Kazanım ve Etkinlik Boyutlarının İlişkisi Nasıldır?" olarak oluşturulmuştur. Alt problemleri ise;

- Ortaokul 5. sınıf müzik dersi ÖKK'nın kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisi nasıldır?
- Ortaokul 6. sınıf müzik dersi ÖKK'nın kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisi nasıldır?
- Ortaokul 7. sınıf müzik dersi ÖKK'nın kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisi nasıldır?
- Ortaokul 8. sınıf müzik dersi ÖKK'nın kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisi nasıldır?

şeklinde dir.

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırma bulguları alt problemler doğrultusunda tablolar oluşturularak yorumlanmıştır.

Tablo 1. *Ortaokul 5. Sınıf ÖKK'nın Kazanım ve Etkinlik Boyutlarının İlişkisi*

Kazanım	Etkinlik
1. İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun söylemeye özen gösterir	Uzayan heceler ile nefes yerleri ve ilgili gürlük terimleri
2.Sesin oluşumunu açıklar	Ses nasıl oluşur açıklama, ÖÇK 1. etkinlik
3.Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır	Re, mi notaları, ikilik nota ile 8'lik sus değeri, dolap ve bitiş işaretleri, örnek şarkıyı öğretme
4.Öğrendiği seslerin uzunluk ve kısalık özelliklerini ayırt eder;	Öğrenilen notaları çalma, örnek şarkıyı söyleme ve çalma, şarkının notalarını incelik-kalınlık

Öğrendiği seslerin incelik ve kalınlık özelliklerini ayırt eder; Müzikteki ses yüksekliklerini grafikte gösterir	özelliklerine göre grafikleme, notaları üzerinde seslerin uzunluk ve kısalıklarını işaretleme
5.Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır	İlgili gün ve haftaları yazma, örnek marşın sözlerini okuma, anlatılmak isteneni konuşma, marşı öğretme, blok flüt ile çalma, ilgili gün ve haftasını bulma,
6.Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir; Farklı ritmik yapıdaki ezgilere uygun hareket eder	5/8'lik (aksak) ölçüyü hatırlatma, 7/8'lik ve 9/8'lik (aksak) ölçünün öğretimi, örnek türküleri öğretme
7.Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük değişikliklerini uygular; Müziklerde temel hız ve gürlük basamaklarını ayırt eder	Hız terimleri, orta hız ve orta gürlük terimi, dizek üzerinde yazıldığı yer, örnek şarkıları öğretme
8.Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbıyla eşlik eder	Ritim kalıbı oluşturma, farklı devinimler ile bunu çalma, bildik nota değerleri ile 2/4, 4/4'lük 4-8 ölçü ritim kalıbı oluşturma, basit ritim çalgıları ile bu kalıba eşlik etme, örnek türküleri öğretme, onlara ritim kalıbı yazma ve buna uygun söylenme
9.Farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik beğeni ve kültürünü geliştirir; Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder	Müzikte tür, farklı türlerde örnek müzikler dinleme ve hissettirdiklerini konuşma, yazma ve resimleme, örnek türküleri öğretme
10.Atatürk'ün sanata verdiği önemi anlar; Atatürk'ün sevdiği türkü ve şarkıları tanır; Atatürk'ün sanata verdiği önemi anlatan kaynaklara istekle başvurur; Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır	Atatürk'ün konuyla ilgili sözleri, duygu ve düşünce paylaşımı, konuyla ilgili araştırmalar, O'nun bir anısı ile dinlemeyi ve söylemeyi sevdiği müzik türlerinden örnekler türküleri öğretme
11.Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir; Müzik çalışmalarını sergiler	Şarkı besteleme, şiir yazma ve hecelerinin sürelerini belirten işaretler, öğrenilen nota ve nota değerleri ile 2/4-4/4'lük 4-8 ölçülük şarkı besteleme, bestelenen ezgiyi ritim çalgılarıyla söyleme
12.Müziklerde farklı bölümleri ritim çalgılarıyla ayırt eder; Müziklerdeki farklı bölümleri dansa dönüştürür	Örnek şarkıyı dinleme/söyleme, şarkılarda benzer veya farklı bölümler, dinlenen şarkıların bölümleri, örnek şarkıları öğretme, her bölümü farklı ritim çalgısı ve devinimle seslendirme
13.Bireysel müzik arşivi oluşturmaya istekli olur	Müziklere ulaşma biçimi ve ulaşılp oluşturulan müzik arşivi, örnek türküyü öğretme

Tablo 1. incelendiğinde ortaokul 5. sınıf öğretmen kılavuz kitabındaki kazanım ve etkinlik boyutlarına yönelik ilişki: *Birinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım duyuşsal alana yöneliktir. Ancak duyuşsal alanla ilişkilendirecek etkinlikler ile desteklenmemiştir. *İkinci sırada*; bulunmaktadır. *Üçüncü sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım geneldir, hem bilişsel hem de devinişsel alana yöneliktir. Etkinlikler ise belirli konuların öğretimini kapsamakta ve bilişsel alana yöneliktir. *Dördüncü sırada*; düşük düzeydedir. Kazanımlar bilişsel, etkinlikler

ise hem devinişsel hem de bilişsel alana yöneliktir. *Beşinci sırada*; bulunmamaktadır. Kazanım ders dışı etkinlikleri çağrıştırmakta, etkinlikler ise ders içi ile sınırlandırılmıştır. *Altıncı sırada*; düşük düzeydedir. Kazanımların ilki üçüncü etkinlik ile ilişkilidir. İlk iki etkinlik bu kazanıma yönelik değildir. İkinci kazanımına yönelik etkinlik bulunmamaktadır. *Yedinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanımların ilki sadece üçüncü etkinlik ile ilişkilidir. İlk iki etkinlik bu kazanıma yönelik değildir. *Sekizinci sırada*; düşük düzeydedir. Bu kazanımdan önce etkinlikler ile ilişkili öncü bir kazanıma ihtiyaç vardır. *Dokuzuncu sırada*; düşük düzeydedir. İçerikte yer alan farklı yörelere ait türkülerin öğretimi etkinliğinin kazanımlar ile bir ilişkisi bulunmamaktadır. *Onuncu sırada*; düşük düzeydedir. Kazanımların mevcut etkinlikler ilişkisizdir. *On birinci sırada*; düşük düzeydedir. Sadece birinci kazanım, dördüncü etkinlik ile ilişkilidir. *On ikinci sırada*; düşük düzeydedir. Etkinlikler bilişsel ve devinişsel alanla ilişkilidir. Kazanımlar bu alanlarda değildir. *On üçüncü sırada*; düşük düzeydedir. Kazanımın bir yönüne birinci etkinlik ile değinilmiş, diğer yönüne ise değinilmemiştir. İkinci etkinlik istenen kazanımla ilişkisizdir.

Tablo 2. Ortaokul 6. Sınıf ÖÇK'nin Kazanım ve Etkinlik Boyutlarının İlişkisi

Kazanım	Etkinlik
1.İstiklâl Marşını anlamına uygun söyler	Marşın sözlerini yazma, okuma, nefes yerleri, cümleleri, dinleme, hissedilen duygu ve düşünceler
2.Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (do dizisi); Öğrendiği notaları seslendirir	Diziler, Do dizisi, yeni notalar, çıkıcı-inici diziler, kalın do ince do, çıkıcı-inici dizileri çalma, örnek şarkıyı seslendirme
3.Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (On altılık notalar)	Sayışmanın ritmik tekrarı, ritim kartları ile oyun, örnek sayışmaya tartım yazma ve bunu seslendirme, 16'lık notalar, örnek türkülerini seslendirme, notaların isimleri, süre değerleri ve vuruş sayıları
4.Atatürk'le ilgili marşları, şarkıları anlamlarına uygun seslendirir; Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular	Örnek şarkıları dinletme, sözlerini okuma, anlatılmak istenenler, hız ve gürlük farklılıkları, hissedilenler, şarkıların çalınıp söylenmesi, örnek marş ve şarkı öğretme, hız ve gürlüklerine uygun söyleme
5.Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (Hece bağı); Öğrendiği notaları seslendirir	Hece bağı, örnek türkünün hece bağı olmadan yazılması, türkünün bona ve solfeji, hece bağlarını çizme, inceleme, seslendirme, ÖÇK'deki ezgileri çalma, örnek türkülerini hece bağlarına uygun seslendirme
6.Basit çok sesli şarkılar söyler; Öğrendiği notaları seslendirir	Kanon, örnek şarkıyı öğretme ve kanon olarak okuma, çalınacak şarkıya ilişkin blok flütle egzersizler, şarkıyı seslendirme
7.Yurdumuzdaki başlıca müzik türlerini ayırt eder; Yurdumuzdaki müzik türlerinden seçkin örnekler seslendirir; Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini farklı anlatım yollarıyla	Yurdumuzdaki müzik türleri ve genel özellikleri, ÖÇK'deki oyun, örnek eserlerinin söylenmesi, çalınması, eserin türünü yazma, yazılı-görsel olarak düşünceler, örnek çok sesli Türk müziği eseri dinletme, türünü yazma, düşüncelerini belirtme, müzik türleri hakkında öğrenilenleri

ifade eder

8. Müziklerde aynı ve farklı bölümleri dansa dönüştürür; Müziklerde aynı ve farklı bölümleri ritim çalgılarıyla ayırt eder

9. Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder

10. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (Uzatma bağı, çoğaltma noktası); Öğrendiği notaları seslendirir

11. İnsan sesinin oluşumunu açıklar

12. Atatürk'ün müzikle ilgili temel düşüncelerini kavrar; Atatürk'ün müzikle ilgili görüşlerini anlamak için çeşitli kaynaklardan yararlanır

13. Farklı ritmik yapıdaki müzikleri seslendirir; Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır; Farklı ritmik yapıdaki müzikleri harekete dönüştürür

14. Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin düşüncelerini kavrar; Müzikle ilgili araştırmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır; Atatürk'le ilgili marşları, şarkıları anlamlarına uygun seslendirir

15. Farklı ritmik yapıdaki müzikleri seslendirir; Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (5/8'lik aksak ölçü)

16. Ergenlik dönemi ses değişim özelliklerini fark eder

17. Toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler; Atatürk'le ilgili marşları, şarkıları anlamlarına uygun seslendirir

18. Müzik çalışmalarını sergiler; Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir; Öğrendiği notaları

yazma

Örnek şarkının öğretimi, şarkının bölümlerini devinim ile belirtme, farklı bölümlerin farklı ritim çalgıları ile çalma

Farklı ritim kalıpları, bunları şehir adı ile gösterme, örnek ritim kalıbını seslendirme, ÖÇK'deki etkinlik, örnek şarkı öğretimi, şarkıya doğaçlama eşlik yapma, ritim kalıbı oluşturma ve şarkıyı bu ritim kalıbı ile seslendirme

Uzatma bağı, çoğaltma noktası, ÖÇK'de verilen ritim kalıpları ve nota süreleri, uzatma bağı ve çoğaltma noktasına dikkat ederek örnek şarkı ve türküyü seslendirme

İnsan sesinin oluşumu, titreşim, sesin oluşumundaki organlar, doğru nefes, diyafram nefesi, ÖÇK'deki oyun, örnek şarkıyı öğretme, öğrenilenler doğrultusunda şarkıyı seslendirme Atatürk'ün müziğe ilişkin görüşleri, O'nun müzik ve sanatçıya verdiği önem, ÖÇK 2. etkinlik, örnek türkülerini dinleme ve öğretme

6/8'lik örnek şarkıyı dinletme, kuvvetli zamanlar, 6/8'lik ölçü ve devinim ile hissedilmesi, şarkının öğretimi, 6/8'lik vuruşlar, örnek ezginin bonası, solfeji ve blok flüt ile çalınması, örnek şarkının ölçü çizgileri, seslendirilmesi, örnek şarkılara uygun dans yaratma, dansları sergileme

Atatürk'ün müziğe ilişkin söyledikleri, O'nun sevdiği türkü ve şarkı örneklerinin duyurulması, metni okutma, düşünceler, ÖÇK 1. etkinlik, Atatürk'ün dinlemeyi ve söylemeyi sevdiği müziklerden örnekler, örnek şarkının seslendirilmesi, örnek türkülerin sözlerini yazma, türkülerini öğretme

5/8'lik türkünün dinletilmesi, alkış ile eşlik, ritmi hissetme, ÖÇK 2. etkinlik, örnek ritim kalıplarının ölçülerini yazma, örnek türkü ve şarkıyı seslendirme, blok flüt ile çalma

Mutasyon dönemi, sesteki değişiklikler, bu dönemde bedensel ve ruhsal değişimler, bilgi ve düşünce paylaşımı, çocuk ve yetişkin korosundan örnekler dinletme, bu seslerin yaş grubunu bulma Duyulan marşlar, bu marşlardan örnekler söyleme, söylerken doğru tempo ve gürlük, örnek marşların notalarını yazma, sözlerini okuma, solfeji ve çalgı ile seslendirme, hissedilenler, marşı ezberleme

Örnek eseri dinletme, hissettirdikleri, sözleri olmayan müzikler, verilen ritim kalıbı ile belirtilen kurallara uygun ezgi oluşturma, ezgiyi

seslendirir; Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (do1-do2 arasındaki sesler)

çalgı ile çalma, örnek ezgiye söz yazma

Tablo 2. incelendiğinde ortaokul 6. sınıf öğretmen kılavuz kitabındaki kazanım ve etkinlik boyutlarına yönelik ilişki: *Birinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım duyuşsal ve devinişsel alana yöneliktir. Etkinliklerin neredeyse tamamı devinişsel alanla ilişkilidir. Duyuşsal alanla ilişkilendirecek etkinlikler ile desteklenmemiştir. *İkinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanımların ilki bilişsel alana yöneliktir. Birinci ve ikinci kazanıma ilişkin duyuşsal ve devinişsel alan etkinlikler yetersizdir. *Üçüncü sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım devinişsel alana yöneliktir. Etkinlikler devinişsel alana yönelik ancak yüzeyseldir. *Dördüncü sırada*; bulunmaktadır. *Beşinci sırada*; düşük düzeydedir. Her ne kadar birinci kazanım ile ilgili etkinlikler örtüşse de, öğrenilen notalara ilişkin bilgi ve işleyiş yoktur. *Altıncı sırada*; düşük düzeydedir. Kazanıma yönelik yeni öğrenilen notalara yönelik bilgi ve işleyiş içeren etkinlik bulunmaması bir eksikliklerdir. *Yedinci sırada*; bulunmaktadır. *Sekizinci sırada*; düşük düzeydedir. İlgili etkinliklerin sadece birinci sıradaki kazanım ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. *Dokuzuncu sırada*; bulunmaktadır. *Onuncu sırada*; düşük düzeydedir. Kazanımına ulaşabilmek için öğrenilen notaları seslendirmeye yönelik etkinlikler bulunmamaktadır. *On birinci sırada*; bulunmaktadır. *On ikinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanımlar bilişsel alanla, etkinlikler bilişsel, duyuşsal, sezgisel ve devinişsel alanlarla ilişkilidir. *On üçüncü sırada*; bulunmamaktadır. Kazanımlar geneldir. Etkinlikler ise 6/8'lik ritmik yapıya yöneliktir. *On dördüncü sırada*; bulunmamaktadır. Kazanımlardan belirli bir konuya yönelik, ikinci ve üçüncü kazanım ise geneldir. Etkinlikler ise ilk kazanımdaki belirli konuya ilişkindir. *On beşinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanımlardan birincisi devinişsel alanla ilişkili seslendirme etkinliğine yöneliktir. Etkinliklerin kapsamı bu etkinlik ile ilişkisizdir. *On altıncı sırada*; bulunmaktadır. *On yedinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanımlar devinişsel alana yöneliktir. Ancak devinişsel alana yönelik etkinliklerin yanında duyuşsal alana yönelik etkinlikler de bulunmaktadır. *On sekizinci sırada*; düşük düzeydedir. İlk kazanıma yönelik herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Üçüncü ve dördüncü kazanımlar yeni bir kazanım değildir, bu kazanımlarla ilişkili etkinlikler de bulunmamaktadır.

Tablo 3. Ortaokul 7. Sınıf ÖKK'nun Kazanım ve Etkinlik Boyutlarının İlişkisi

Kazanım	Etkinlik
1.İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun söyler	Marşın anlamı, düşünce paylaşımı, milli marşın önemi, söylerken dikkat edilmesi müzikal noktalar, marşı dinletme ve anlamına uygun seslendirme
2.Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (7/8'lik aksak ölçü, çoğaltma noktası, senyö, da capo, fine, kalın la, kalın si, ince re, ince mi)	ÖÇK 1. etkinlik, Da Capo, Senyö ve Fine terimleri, örnek türkü ve ezginin blok flüt ile seslendirilmesi, ÖÇK 2. etkinlik, örnek Karadeniz türküleri seslendirme, 7/8'lik (aksak) ölçü, ÖÇK 3. etkinlik, örnek türküyü söyleme, blok flüt ile çalma, örnek eserleri inceleme, bilinmeyen notalar (ince re ve ince mi, kalın si ve kalın la) ve türküyü seslendirme
3.Müzikte hız ve gürlük basamaklarını uygular; Yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirir	Kuvvetli-hafif ses ve müzikte duygular, ÖÇK 1. ve 2. etkinlik, örnek türküyü gürlük terimlerine göre seslendirme, forte-piano, şarkıların hızları, uluslararası terimler, ÖÇK 4. etkinlik, örnek şarkıyı hız ve gürlük basamaklarına dikkat ederek seslendirme
4.Atatürk'ü konu alan müzik eserlerini dinlemekten hoşlanır; Toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler	Atatürk'ün Türk müziği ile sanat-sanatçıya verdiği önem, örnek marşın sözlerini yazma, şiir olarak okuma, anlatılmak istenenler, duygu ve düşünceleri yazma, marşı öğretme, marşı hız ve gürlüğüne uygun söyleme, Atatürk'ü konu alan marş ve şarkıları dinletme, sözlerini yazma, bilinen marşlara eşlik, örnek marşların sözlerini okuma ve öğretme, çalgı ile eşlik ederek marşı söyleme,
5.Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini öğrenmeye istekli olur; Atatürk'ün güzel sanatlar içinde Türk müziğinin gelişmesine verdiği önemi açıklar	Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin sözleri, fikirleri, anlatılmak istenenler, O'nun konuyla ilgili konuşmasını okuma ve anlatmak istedikleri, düşünceler, ÖÇK 2. etkinlik, örnek türküyü dinletme, sözlerini okuma ve seslendirme
6.Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder; Farklı ve tekrarlanan motiflerden oluşan ritim kalıpları oluşturur	Biçim ile motif, ritim kalıbında motif, bu motifleri ritim çalgısı ile çalma, 2/4'lük 2 ölçü öğrenilen sesli-sessiz sürelerle ritim kalıbı yazma, yazılanları ritim çalgısı ya da bedenle seslendirme, örnek türküyü seslendirme, ezgiye uygun farklı ve tekrarlanan motifli ritim eşliği yazma, çalgı veya bedenle türküyü eşlik etme
7.Çalgı ve çalgı topluluklarını ayırt eder	Çalgı, Türk ve Batı müziğinde çalgılar, çalgı grupları, ÖÇK 1. ve 2. etkinlik, müzik türlerine ilişkin çalgı toplulukları, bunlara ait görseller, özellikleri
8.İnsan sesi ve ses topluluklarını ayırt eder	İnsan sesinin kalınlık farklılıkları, ses telleri ile ilişki, ÖÇK 1. etkinlik, insan ses grupları, korolar, örnek şarkıyı seslendirme
9.Düzeyine uygun çok sesli eserler seslendirir	Çok sesli müzik, önemi, örnekler dinletme, örnek çalışmanın çalınması, örnek kanonların söylenmesi, çalınması

10.Müzikte dizileri tanıır	Dizi kavramı, do majör ve la minör dizileri, dizideki gösterimleri, hüseyini, nihavent ve kürdi eserler dinletme ve makamları hissetme, bu makam dizilerinin dizideki gösterimi, örnek eserleri çalıp söyleme
11.Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder; Uluslararası müzik türlerini tanıır	Klasik batı müziği, örnek eserler dinletme, duygu ve düşünceler, örnek eser öğretme, pop müzik, örnek şarkıları dinletme, şarkılarla ilgili duygu ve düşünceler, Jazz müzik, örnek eser dinletme ve eser ile ilgili duygu ve düşünceler,
12.Uluslararası müzik türlerini tanıır; Dinlediği uluslararası müzikleri türlerine göre ayırt eder; Müziklerle ilgili araştırmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır	Jazz, pop ve klasik müzik, örnek eser dinletme, eserlerin türü, örnek besteci ve sanatçılar, bunları müzik türü açısından gruplandırma, şarkılardan bölümler dinletme, dinlenen eserlerin türünü yazma, Flamenko ve Latin müzik, örnekler dinletme, ÖÇK 6. etkinlik
13.Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini canlandırır; Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştıır	Halk müziği, özellikleri, örnek türküyü dinletme, yaşanmış hikâyesini okuma, anlatma, canlandırma, ÖÇK 1. ve 2. etkinlik, farklı türkü hikâyeleri canlandırılma, örnek türkülerin notalarını okuma, blok flüt ile çalma
14.Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir	Seslendirme oyunu, öğrenilen nota, süre değeri ile ritim kalıbı yazma, buna uygun olarak başlangıç sesi do, mi, sol bitiş sesi do olan bir ezgi oluşturma, ilk cümlesi verilen ezgiyi tamamlama, benzer şekilde ezgi oluşturma, blok flüt ile çalma, ezgiye ritim eşliği yazma, ezgiyi ve ritim eşliğini çalma
15.Müzik çalışmalarını sergiler; Ses ve çalgı grupları oluşturmaya istekli olur	Örnek eseri flütle çalma, çalarken ritim çalgılarıyla eşlik, kanonu öğretme, söyleme ve çalgıyla çalma, kanona ritim eşliği yazma, örnek şarkıyı üç sesli olarak çalma, buna ritim eşliği yazma, örnek marşı öğretme, söyletme, doğaçlama şekilde ritim ile eşlik, örnek türküyü söyletme ve çalma, türküyü ritim çalgıları ile doğaçlama eşlik

Tablo 3. incelendiğinde ortaokul 7. sınıf öğretmen kılavuz kitabındaki kazanım ve etkinlik boyutlarına yönelik ilişki: *Birinci sırada*; bulunmaktadır. *İkinci sırada*; bulunmaktadır. *Üçüncü sırada*; düşük düzeydedir. Gürlük basamakları ve müzikte hız kavramını öğreten etkinliklere ilişkin kazanım bulunmamaktadır. *Dördüncü sırada*; bulunmaktadır. *Beşinci sırada*; düşük düzeydedir. Örnek türküyü dinleme, sözlerini okuma ve seslendirme etkinlikleri kazanım ile ilişkisizdir. *Altıncı sırada*; bulunmaktadır. *Yedinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım genel olarak verilmiştir. Kazanıma yönelik etkinlikler incelendiğinde dört farklı konunun ele alındığı görülmektedir. Dolayısıyla kazanım bu kapsamlı içeriği tam olarak yansıtmamaktadır. *Sekizinci sırada*; düşük düzeydedir. Etkinlikler kazanımda verilen kavramları ayırt etmeye değil tanımayla ilişkilidir. *Dokuzuncu sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım çok sesli eserleri seslendirmeye yani devinışsel alanla, etkinlikler ise bu eserleri anlamaya yani bilişsel alanla

ilişkilidir. *Onuncu sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım müzikteki dizilerle ilişkilidir. Etkinlikler dizilerin yanında makamlarında içermektedir. *On birinci sırada*; bulunmaktadır. *On ikinci sırada*; bulunmaktadır. *On üçüncü sırada*; düşük düzeydedir. Örnek türkülerin notalarını okuma ve blok flüt ile çalma etkinlikleri kazanımlar ile örtüşmemektedir. *On dördüncü sırada*; bulunmaktadır. *On beşinci sırada*; bulunmamaktadır. Müzik çalışmalarını sergileme ile ses ve çalgı grupları oluşturma eksenli kazanımları destekleyici etkinlikler yoktur.

Tablo 4. Ortaokul 8. Sınıf ÖKK'nın Kazanım ve Etkinlik Boyutlarının İlişkisi

Kazanım	Etkinlik
1.İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun doğru söyler; Müzik çalışmalarını sergiler; Ses ve çalgı grupları oluşturur	Nüans (gürlük) terimleri, nefes ve nüans yerleri, ÖÇK 1. etkinlik, marşı söyleme, nüans ve hız farklılıkları, marşı dinletme, yapılacak çalgı eşliği, koro ve çalgı grubu ile marşın anlamına uygun olarak seslendirme, marşın yazılma ve bestelenme süreci, ÖÇK 2. etkinlik
2.Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (9/8'lik aksak ölçü); Yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirir	9/8'lik ölçü, örnek parçayı çalma, örnek türküyü çalma-söyleme, farklı türkü dinletme, türküyü dinlerken alkış ile tempo tutma, türküyü seslendirme, 9/8'lik ölçüyü hissetme, örnek şarkıyı çalma-söyleme
3.Ses ve çalgı grupları oluşturur	Ses-nefes çalışmaları, verilen ezginin solfeji, notalarını farklı hecelerle okuma, ÖÇK 1. etkinlik, örnek türküyü söyleme, blok flüt ile çalma, ÖÇK 2. etkinlik, örnek türkü için ritim yazma, çalma, ritim, blok flüt ve söyleme grubu olarak türküyü seslendirme
4.Toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler	Cumhuriyet, önemi, millî duygular, ÖÇK 1. ve 2. etkinlik, örnek marşlar dinletme, ÖÇK 2. ve 3. etkinlik, marş okurken coşkulu ve gür sesin gereği, örnek marşların sözlerini şiir olarak okuma, marşları nüanslarına uygun seslendirme
5.Atatürk'ün yeni müzik kurumlarının açılmasında ve müzik sanatçılarının yetiştirilmesindeki önderliğini örneklerle açıklar; Atatürk'ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda yapılan çalışmaları ve sağlanan gelişmeleri anlatır	Atatürk'ün müzik ve sanata verdiği önem, yaptığı yenilikler, O'nun açılmasını sağladığı müzik kurumları, yurt dışına gönderilen müzisyenler, ÖÇK 1. ve 2. etkinlik, Atatürk'ün müzik görüşleri
6.Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır	Değiştirici işaretler (diyez, bemol, natürel), ÖÇK 1. etkinlik, Sol-La, Do-Re, La-Si notaları arasındaki diyez ve bemol alan notalar, dizik üzerindeki değiştirici işaret alan ve almayan notalar, bunları dizik üzerinde sıralama, çalgı üzerinde Fa diyez ve Si bemol notalarını gösterme ve örnek parçayı çalma, örnek türkülerini ses değiştirici işaretlerine dikkat ederek söyleme
7.Müzikte dizileri tanır	Dizi ve makamlar, Sol Majör, Mi minör, Fa Majör ve Re minör dizileri, dizik üzerindeki gösterimi, bu diziler ile ilgili alıştırmalar, örnek

8. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (senkop)
9. Bildiği müziklere basit ritim eşlikleri yazmaktan hoşlanır; Farklı ve tekrarlanan bölümlerden oluşan ritim kalıpları oluşturur
10. Müziğin diğer sanatlarla ilişkisini kavrar
11. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştırır; Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini canlandırır
12. Geleneksel Türk müziklerine ilişkin türleri ayırt eder; Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini açıklar; Dinlediği değişik türdeki müziklerden arşiv oluşturur
13. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir
14. Çok sesli örnekler seslendirir
15. Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürlerinden uygun örnekleri dinlemekten hoşlanır
16. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde
- şarkılar ile pekiştirme, Hicaz, Rast, ve Segâh makam dizileri, dizek üzerindeki gösterimi, örnek şarkıları dinleme- söyleme
- Senkop, örnek çalışma, bu çalışmada senkoplu kalıpları duyurma, 4/4'lük ölçüde farklı ritim kalıplarında senkop, bunları alkış-ritim çalgısıyla çalma, bağ kullanılmadan oluşan senkoplu ritim kalıbı, örnek parçayı senkoplara dikkat ederek çalma ve söyleme
- İki ölçüsü dolu iki ölçü boş 4/4'lük dört ölçü ritim kalıbındaki boş ölçüleri doldurma, oluşan ritim kalıbının motiflerini işaretleme ve ritim çalgılarıyla seslendirme, a-b-a-c motif sıralamasına göre bir ritim kalıbı oluşturma, örnek şarkıya motiflerine uygun ritim eşliği yazma
- ÖÇK 1. etkinlik, güzel sanatlardan bilinenlere ilişkin bilgi paylaşımı ve müzik ile diğer sanatlar arası ilişki, ÖÇK 2. etkinlik, örnek şiiri okuma, okunurken enstrümantal bir müziği hafifçe duyurma, müzik-şiir ilişkisini tartışma, müziğin şiirin anlamına katkısı, örnek şarkıyı söyleme
- Yaşanmış halk türkülerini, hikâye araştırmaları ve paylaşımı, hikâyeleri canlandırma, örnek türkünün sözlerini okuma, ana fikri belirtme ve yazma, türkünün hikâyesini okuma, düşünceler, türküyü dinleme, öğretme ve söyleme
- Geleneksel Türk müziği, şarkı ve türkü kavramı, bunların farkı, Halk müziği ve Türk sanat müziği ile ilgili bilgiler, örnek ezgiler dinletme, ÖÇK 2. etkinlik, örnek şarkıları dinletme, eserin türünü bulma, konuyla ilgili düşünceleri yazma, dinlenen şarkıları seslendirme
- 4/4'lük 4 ölçüden oluşan 2 ritim kalıbının eksik ölçülerini tamamlama, 4/4'lük 8 ölçüden oluşan ezginin eksik ölçülerini tamamlama, öğrenilen süre değerleri ile 8 ölçülük ritim kalıbı yazma ve bu ritim kalıbında verilen kurallar çerçevesinde bir ezgi yazma ve çalma
- Çok sesli müziğin önemi, örnek türküyü tek sesli ve çok sesli dinletme, farklarını bulma, türkü ile ilgili duygu ve düşünceleri yazma, örnek kanonları söyleme ve çalma, örnek eserlerden alınan bölümleri iki grup şeklinde çalma
- Türk topluluklarına ait örnek eser dinletme, eserin türü ve hangi topluluğa ait olduğunu konuşma, konu ile ilgili düşünceleri yazma, farklı Türk toplum ve toplulukları ile onların müzik kültürüne ilişkin bilgiler, Azerbaycan, Kıbrıs ve Özbek halk kültürlerine ait örnek eserleri söyleme, çalma
- Atatürk'ün bir sözü doğrultusunda müziğe

müziğe verdiği yeri ve önemi kavrar	verdiği önemi belirtme, farklı materyaller ile O'nun bu konudaki sözlerini, düşüncelerini paylaşma, yapılan araştırma ile ulaşılan bilgileri anlatma, duygu ve düşünceleri paylaşma, örnek marşı dinleme, öğretme ve söyleme
17.Uluslararası müzik türlerinden eserleri dinlemekten ve çalmaktan hoşlanır	Uluslararası müzik türleri, yapılan araştırmaları paylaşma, konu ile ilgili düşünceleri yazma, jazz, pop, klasik v.b. müzik türlerinden örnek eserleri dinletme, bu müziklerdeki çalgılara değinme, dinlenen eserlerin türlerini yazma, örnek Meksika ezgisini söyleme ve çalma, örnek Rus ezgisini dinletme ait olduğu müzik kültürünü bulma, CD ile birlikte ezginin notalarını takip etme, ezgiyi söyleme, örnek şarkıyı çalma

Tablo 4. incelendiğinde ortaokul 8. sınıf öğretmen kılavuz kitabındaki kazanım ve etkinlik boyutlarına yönelik ilişki: *Birinci sırada*; düşük düzeydedir. İlk kazanım duyuşsal ve devinişsel alana yöneliktir. Etkinliklerin neredeyse tamamı bu kazanım ile ilişkilidir. İkinci sırada yer alan kazanım topluluk önünde gerçekleşmesi gereken bir kazanımdır. Ancak tüm çalışmalar sınıf içi etkinlik şeklindedir. Üçüncü kazanıma yönelik her hangi bir etkinlik yoktur. *İkinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanımların ilki bilişsel ve devinişsel alanlara yöneliktir. Bilişsel bilgilerin öğretmen tarafından verildiği ancak bu bilgileri pekiştirici etkinliklerin bulunmadığı söylenebilir. İkinci kazanım ise ilgili içerik olan 9/8'lik (aksak) ölçüye yönelik değil genel olarak tüm eserlerin seslendirilmesine yöneliktir. *Üçüncü sırada*; bulunmamaktadır. Kazanım öğrencilerin ses ve çalgı grupları oluşturulmasına yöneliktir. Ancak, kazanıma yönelik herhangi bir etkinlik bulunmamaktadır. Etkinlikler öğrencilerin müzik eserini veya eserlerini söylemelerine ve çalmalarına yönelik oluşturulmuştur. *Dördüncü sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım tüm marşlara yönelik olarak yazılmıştır. Etkinlikler incelendiğinde ise sadece Cumhuriyet kavramını anlatan, açıklayan, pekiştiren ve hissettiren örnek marşların öğretimi vardır. *Beşinci sırada*; bulunmaktadır. *Altıncı sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım genel olarak tüm müzik yazı ve öğelerine yöneliktir. Etkinlikler ise müzikte kullanılan ses değiştirici işaretler, farklı örnekler ile konuyu açıklama, seslendirme ve çalma şeklinde belirli konuları kapsamaktadır. *Yedinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım geneldir. Bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezgisel tüm öğrenme alanlarını kapsayan etkinlikler ile ilişkilendirilebilir. Bunun yanında belirtilen kazanım sadece Batı müziği dizilerine yönelik etkinlikleri kapsayan bir görünümündedir. Ancak etkinlikler Türk müziği kapsamında Hicaz, Rast ve Segâh makam dizilerini de içermektedir. Bu makam dizilerinin tanıtımına ilişkin bir kazanım yoktur. *Sekizinci sırada*; bulunmaktadır. *Dokuzuncu sırada*; bulunmamaktadır. Bildiği müziklere basit ritim eşlikleri yazmaktan hoşlanma ile tekrarlanan bölümlerden oluşan ritim kalıpları oluşturma kazanımları ile ilişkili etkinlikler yoktur. *Onuncu sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım müzik ve diğer sanat dallarının ilişkisine yöneliktir. Etkinlikler ise sadece işitsel bir sanat şiir ve müziği içermektedir. *On birinci*; düşük düzeydedir. Kazanım geneldir. Etkinlikler ise örnek olarak seçilen türkünün dinletilmesi ve öğretilmesini

kapsamaktadır. *On ikinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanımlardan ilki bilişsel alanla ilişkilidir. Etkinliklerden birincisi bu alana yöneliktir. İkinci ve üçüncü kazanım etkinlikler ile örtüşmemektedir. *On üçüncü sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım devinişsel alana yöneliktir. Etkinlikler ise öğrenilen süre değerlerini kullanarak ritim kalıbı oluşturma, bu ritim kalıbına uygun verilen kurallar doğrultusunda bir ezgi yazma şeklinde bilişsel alanla da ilişki içindedir. *On dördüncü sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım sadece devinişsel alana yöneliktir. Ancak ilgili içerikte bilişsel ve duyuşsal alanların kapsamına giren etkinliklerde bulunmaktadır. *On beşinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım sadece duyuşsal alana yöneliktir. Ancak etkinlikler bilişsel ve devinişsel alanlarla da ilişkilidir. *On altıncı sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım bilişsel alana yöneliktir. Etkinlikler ise duyuşsal ve devinişsel alanlara yöneliktir. *On yedinci sırada*; düşük düzeydedir. Kazanım duyuşsal alana yöneliktir. Ancak etkinlikler bilişsel ve devinişsel alana ilişkin verilmiştir.

TARTIŞMA SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma bulguları doğrultusunda;

- Ortaokul 5. sınıf öğretmen kılavuz kitabında kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisinin; *Birinci, üçüncü, dördüncü, altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu, onuncu, on birinci, on ikinci ve on üçüncü sırada* düşük düzeyde olduğu, *ikinci sırada* bulunduğu, *beşinci sırada* bulunmadığı,
- Ortaokul 6. sınıf öğretmen kılavuz kitabında kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisinin; *Birinci, ikinci, üçüncü, beşinci, altıncı, sekizinci, onuncu, on ikinci, on beşinci, on yedinci ve on sekizinci sırada* düşük düzeyde olduğu, *dördüncü, yedinci, dokuzuncu, on birinci ve on altıncı sırada* bulunduğu, *on üçüncü sırada* ise bulunmadığı,
- Ortaokul 7. sınıf öğretmen kılavuz kitabında kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisinin; *Birinci, ikinci, dördüncü, altıncı, on birinci, on ikinci ve on dördüncü sırada* bulunduğu, *üçüncü, beşinci, yedinci, sekizinci, dokuzuncu, onuncu ve on üçüncü sırada* düşük düzeyde olduğu, *on beşinci sırada* ise bulunmadığı,
- Ortaokul 8. sınıf öğretmen kılavuz kitabında kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisinin; *Birinci, ikinci, dördüncü, altıncı, yedinci, onuncu, on birinci, on ikinci, on üçüncü, on dördüncü, on beşinci, on altıncı ve on yedinci sırada* düşük düzeyde olduğu, *üçüncü ve dokuzuncu sırada* bulunmadığı, *beşinci ve sekizinci sırada* ise bulunduğu,

dolayısıyla, ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf müzik dersi ÖKK'nın kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisinin çoğunlukla düşük düzeyde olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu nedenle ilgili ÖKK'nda yer alan etkinlikler ile öğrencilerin istenilen kazanımlara ulaşabilme düzeylerinin de düşük olacağı kanatine varılmıştır. Ulaşılan sonuçlar, Demirci (2006), Demirci ve Albuz (2010), Bulut (2014, 2015, 2016a ve 2016b) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda geliştirilen öneriler aşağıda verilmiştir. Buna göre;

- Ortaokul müzik dersi ÖKK’da yer alan kazanımlar ile ilgili etkinliklerin ilişkisini arttırmaya yönelik iyileştirme çalışmaları yapılmalı ve söz konusu boyutların birbiri ile tam olarak örtüşmesi sağlanmalıdır.
- Ortaokul müzik dersi ÖKK’nın kazanım ve etkinlik boyutları dışındaki diğer boyutlarının değerlendirilmesine yönelik benzer araştırmalar yapılarak kitabın mevcut yapısı incelenmeli ve ortaokul müzik eğitim-öğretim sürecindeki işlevselliği belirlenmelidir.
- Ortaokul müzik dersi ÖKK’nın genel müzik eğitimindeki işlevselliğini tespit etmek üzere farklı veri toplama araçlarının kullanıldığı araştırmalar yapılmalıdır.
- Ortaokul müzik dersi ÖKK ilgili yapılan araştırmada sunulan öneriler dikkate alınarak kitaplara ilişkin eksiklikler tamamlanmalı, söz konusu kitapların ortaokul müzik eğitim-öğretimindeki işlevselliği artırılmalıdır.
- Genel müzik eğitimi kapsamında kullanılan bütün ÖKK’larının bu eğitimdeki işlevsellikleri benzer veya farklı veri toplama araçlarının kullanıldığı araştırmalar ile incelenmeli ve tespit edilmelidir.

KAYNAKLAR

- Binbaşoğlu, C. (1991). *Öğrenme psikolojisi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Bulut, D. (2014). Ortaokul 5. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 3(3). 428-447.
- Bulut, D. (2015). Ortaokul 6. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabının konu adı-öğrenme alanı-kazanım-içerik ilişkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 5(3). 315-339.
- Bulut, D. (2016a). Ortaokul 7. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabına yönelik bir değerlendirme. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 5(3). 246-272.
- Bulut, D. (2016b). Ortaokul 8. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabı üzerine bir inceleme. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 5(4). 377-400.
- Büyükkaragöz, S. ve Çivi, C. (1997). *Genel öğretim metotları*. İstanbul: Öz Eğitim Yayınları.
- Çelik, M. ve Şendağ, B. A. (2012). *İlköğretim müzik 6-7-8 öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Demirci, B. (2006). *İlköğretim müzik dersi 6. sınıf öğretim programı, öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının uygulamadaki görünümüne yönelik değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demirci, B. ve Albuz, A. (2010). İlköğretim müzik dersi öğretim programına dayalı olarak hazırlanan öğretmen kılavuz ve öğrenci çalışma kitaplarının uygulamadaki görünümüne yönelik bir değerlendirme. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 7(2). 247-266.
- Demirel, Ö. (2013). Eğitimde program geliştirme, <http://pegem.net/dosyalar/dokuman/13122013184806Pages%20from%20e%C4%9Fitimde%20program%20geli%C5%9Firme%2020.%20bask%C4%B1%20matbaa.pdf>.
- Güven, İ. (2004). Etkili bir öğretim için öğretmenden beklenenler, http://dhgm.meb.gov.tr/yayinlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/164/guven.htm.

- MEB. (2007a). Ders kitapları ile eğitim araçlarının incelenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin yönerge, http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2597_0.html
- MEB. (2007b). *İlköğretim müzik dersi öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Morgil, F. İ. ve Yılmaz, A. (1999) Fen öğretmenin görevleri ve nitelikleri, fen öğretmeni yetiştirilmesine yönelik öneriler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 15. 181-186
- Özçelik, D. A. (1998). *Eğitim programları ve öğretim*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Terry, W. S. (2011). *Öğrenme & bellek*, Çeviren: Banu Cangöz, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yaşar, N., Çelik, M. ve Şendağ, B. A. (2012). *İlköğretim müzik 4-5*. Ankara: MEB Yayınları.

SUMMARY

It learns the basic concepts that are influential on individuals' behavior and information and that are necessary to create, develop and change them in the direction they are called. Teaching and teaching process is very important in the permanence of learning. Teaching is a teaching that makes such a change in an individual's behavior because it teaches that an individual learns and provides a relatively permanent change in his behavior (Özçelik, 1998:1). Teaching, on the other hand, is a regular, purposeful, methodological form of learning and it is the knowledge and the art of guiding student learning activities and guiding them in these activities (Binbaşıoğlu, 1991:7). In the teaching process, the teacher has the tasks of selecting, organizing and implementing external events in accordance with the learning objectives determined by the teacher and the characteristics of the student and the learning process (Güven, 2004). The most helpful teacher in these tasks is the course program and the course book prepared in line with this program.

According to Doll, the program is the process, content, and order of all experiences that change the values, attitudes and attitudes of the students, develop their skills, and provide them with knowledge and understanding (Demirel, 2013:2). Textbooks are written sources that contain the knowledge, skills and competencies that the curriculum aims to teach (MEB, 2007a). The contribution of the curriculum and the textbooks created in parallel with this program is great for the students to achieve the desired achievements in the teaching process.

All areas where students are educated have an existing curriculum and course book. Within the scope of music education which is one of these areas, the music course teaching program and the music course book contribute to the formation, development, change and transformation of the musical knowledge, skills and behaviors of the students. Because the curriculum of music lessons is the basic charts that enable the music education to be given to the experts in the field by considering a certain order and stage in a specific environment and within the framework of predetermined topics. The music textbooks are; Providing the continuity required for systematic step-by-step progress of music education, which includes and teaches what is to be learned musically, enables students to observe and repeat the information they learn in the course of music, which allows for the application of what is learned through the exercises involved in music issues, saving music education from monotony and which make students entertain, are the main sources that motivate students to learn musical and teach.

In 2006, the current curriculum of the secondary school music course prepared in the direction of constructivist learning theory entered into force as of 2007-2008 academic year. With this program, the textbook application has been removed in primary education music lessons and the Instructor's Guidebook (IG) and the Student's Workbook (SW) have been replaced as auxiliary resources. It is the size of the gains and activities that stand out within the dimensions included in

the IG. This is because the acquisitions include the behaviors to upskill the students and desired to be developed in them with music education and the activities include the learning-teaching processes required to gain these behaviors. The quality of these dimensions and their interrelationships will ensure the permanence of the musical learning of the students and increase the quality and functionality of the music education process. The examination of the relationship of the dimensions will shed light on the current situation by evaluating the music teaching process. For these reasons, it was aimed to make an analysis regarding the relationship between the achievement and effectiveness dimensions of the music school IGs in the research.

Research is descriptive, qualitative research. The universe of the research is composed of all guide sources of middle school music lessons, and 5, 6, 7 and 8th grade IG samples. In the study, the data were obtained by searching the literature and using the document analysis technique. In the research, a literature review was conducted in the process of establishing theoretical foundations of the subject. In addition, by analyzing the document, the relationship between the acquisition and activity dimensions in the secondary school grade music lessons IG of the secondary school was determined. The problem of the research is as follows: "How is the relation between the achievement and efficiency dimensions of the Secondary School Music Course IG?". Sub-problems; How is the relationship between achievement and activity dimensions of the Secondary School 5, 6, 7 and 8th class music lesson?

In the light of these findings, the activities in the secondary school music lesson IG and the attainment of the students' desired achievements were evaluated. In the direction of the research findings, the results of secondary school 5th, 6th, 7th and 8th -grade music lesson IGs have been found that the relation between acquisition and activity dimensions is mostly at a low level. For this reason, it was concluded that the activities in IG and the students' attainment levels of the desired achievements will be low.